

2 C 'GL. CO POŠ. CITAJTE, KAJ ...

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 210 - Štev. 2

VOLUME LII - LETNIK LII

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 26, 1944 - ČETRTEK, 26. OKTOBRA, 1944

BUY EXTRA WAR BONDS Today!

Tel: CHelsea 3-1242

ZMAGA NA PACIFIKU

Cesarsko japonsko vojno brodovje je bilo prisiljeno da se je spustilo v bitko. — Japonsko brodovje je prišlo iz svojih skrivališč v treh skupinah; dve sta bili razbiti, ena skoro uničena. — Glavno japonsko brodovje se je spopadlo s tretjim ameriškim brodom admiral Williama F. Halseya jugovzhodno od Formoze in bitka se nadaljuje.

Dve močni skupini japonskih bojnih ladij sta prišli v Leyte zaliv skozi San Bernardino morsko ožino na severu, in skozi Surigao ožino na jugu med Filipinskimi otoki. Sedmo brodovje admirala Thontasa C. Kinkaida je uničilo te dve skupini, preostale ladje pa so pobegnile. V južni skupini je bilo več ladij potopljenih, vsaka ostala pa je bila zadeta in poškodovana.

Potopljena je bila ena velika matična ladja, dve pa sta bili poškodovani in sta gotovo nesposobni za službo. Ena japonska oklopna ladja je bila potopljena, najmanj štiri so bile težko poškodovane. Mnogo sovražnih križark in rušilev je bilo potopljenih, več drugih pa so zadele bombe in torpedi.

Poročila o veliki pomorski bitki omenjajo samo eno ameriško izgrubo, namreč potopljena je bila matična ladja Princeton.

General MacArthur naznanja, da je japonska mornarica doživela najbolj uničujoč poraz v vojni. Admiral King, vrhovni poveljnik ameriške vojne mornarice, je v Washingtonu rekel, da so bile v veliki bitki vse japonske bojne ladje.

Predsednik Roosevelt je sklical posebno častniško konferenco, na kateri je naznanil veliko ameriško zmago.

Admiral William F. Halsey je v svojem poročilu naznanil, da je bilo japonsko brodovje poraženo, hudo poškodovano in razbito.

Uradnega poročila o bitki še ni iz glavnega stana v Pearl Harborja od admirala Nimitza, toda sedaj je jasno, da se je bila največja pomorska bitka v celi zgodovini in med Formozo in japonskimi domačimi otoki se bitka še nadaljuje.

Vojni poročevalci s poveljniške ladje admirala Kinkaida poročajo, da je bilo japonsko brodovje tako strahovito poraženo, da se ne bo moglo nikdar več popraviti. To je bil dan, katerega je ameriško brodovje čakalo nad eno leto. 17 ur se je bila velika bitka in ves dan se bombniki z matičnih ladij neprestano bom-

bardirali japonske ladje in jih slednjič pogнали v beg.

Predsednik Roosevelt je bil tako vesel poročila admirala Halseya, da je hotel sam osebno častnikarjem sporočiti veliko zmago.

Dve uri prej je admiral King naznanil, da je prišlo celo japonsko vojno brodovje na plan in se je spopadlo z ameriškim brodomvjem okoli Filipinov.

Nobena vest od vpada zaveznških armad v Francijo ni tako razburila uradnega Washingtona kot poročilo o zmagi na Pacifiku, kajti japonsko brodovje je doživelo tako velik poraz, da ne bo nikdar več okrevalo in pot v Tokio je takorekoč odprta.

Okoliščine predsednikovega naznanila so bile razburljive. Ko je bilo v častniškarijski sobi v Beli hiši le še nekaj poročevalcev, je ob 5.20 popoldne predsednikov privatni tajnik Stephen T. Early stopil na vrata.

"Pridite hitro," je zaklical in tlesknil z dlanima. Častnikarji so tekli v predsednikovo sobo, kjer je predsednik sedel pri okrogli mizi in se zadovoljno in vidno ginjen smehljaj. Na mizi je bilo raztresenega mnogo papirja, pred njim pa je ležal samo en list, na katerega je predsednik lastnoročno nekaj pisal.

Častnikarjem je rekel, da je ravnokar od admirala Halseya prejel telefonsko sporočilo. Nato je prijel list in pričel brati:

"Danes je predsednik prejel sporočilo od admirala Halseya, da je bilo japonsko brodovje v okolici Filipinov poraženo, hudo poškodovano in razbito."

Za trenutek je zavladal molk. Nikdo ni izgovoril besede. Nato pa tajnik Early zakliče: "Tam je klic za vas." Poročevalci so stekli iz predsednikove sobe in vsak je hitel k svojemu telefonu.

Koliko japonskih bojnih ladij je bilo v veliki bitki, ni znano, ker admiral Nimitz se ni poslal natančnega poročila. Admiral King pa je rekel: "Mislim, da so bile v treh bitkah vse japonske bojne ladje."

Naša mornariška sila je udarila!

RUSI ZAVZELI KIRKENES

Rdeča armada ki je med velikim arktičnim snežnim viharjem vpadla na Norveško iz Finske, je zavzela Kirkenes, važno nemško oporišče v Norveški, od koder so sovražne ladje napadale zavezniške konvoje, ki so vozilivojne potrebščine za rdečo armado v Murmansk.

Zavzete važnega pristanišča so v Moskvi proslavili z 20 salvami iz 224 topov.

Poleg Kirkenesa, kamor je Hitler poslal veliko število delavcev in gradbenega materiala, da bi bil iz pristanišča zgrajen severni Gibraltar, so Rusi zavzeli še 30 drugih obljudenih krajev na Norveškem.

Po severni Finski in Norveški je pokrajina zelo divja in vojaške operacije so zvezane z silnimi težkočami. Naravnost neverjetno je, kako morejo tanki voziti čez grče, skozi močvirja in dereče severne reke. — To je dobro vedel veliki ruski vojskovodja 18. stoletja maršal Suvorov, ki je nekoč rekel: "Koder more hoditi severni jelen, tam more hoditi tudi vojak. Koder pa severni jelen ne more hoditi, bo ruski vojak vendarle hodil."

Na osrednji fronti je prva ukrajinska armada maršala Rokosovskega po dolgem odmoru zopet pričela boje za Varšavo ter je zavzela več poljskih vasi severno od Varšave.

Na Madžarskem je rdeča armada maršala Malinovskega zavzela Sato-Mare in Carei ter očistila Nemcev vso Transilvanijo. Poleg tega je osvobodila še nad 100 drugih mest, trgov in vasi.

Na Čehoslovaškem je četrta ukrajinska armada generala Petrova osvobodila Pasiko, 20 milj od poljske meje in devet milj severovzhodno od Mukacheva.

Na Čehoslovaškem je četrta ukrajinska armada generala Petrova osvobodila Pasiko, 20 milj od poljske meje in devet milj severovzhodno od Mukacheva.

V Vzhodni Prusiji se bije velika bitka s tanki in artilerijo pred Isterburgom na obeh straneh Kovno-Koenigsberg železnice. Nemci se srdito branijo in jih je bilo 2500 ubitih. General Černijahovski je poslal v boj sveže čete in je zavzel 13 vasi, toda je prenehal s puskusom zavzeti važno železniško križišče Gumbinnen, 15 milj vzhodno od Isterburga, da ojači svoje postojanke okoli Ebenrode in Goldapa, ki ju Nemci z veliko silo branijo.

Nemci izdelujejo strupene pline

Neko poročilo iz Nemčije na stockholmski list "Aftonbladet", pravi, da so Nemci zadnje mesece pomnožili izdelovanje strupenih plinov, katere izdeluje sedaj 500.000 delavcev v 70 tovarnah po 24 ur na dan.

NAPAD NA KIJUŠU

Vojni urad naznanja, da je več superbombnikov B 29 bombardiralo več strateških točk na Kijušu otoku. To je bil že četrty zračni napad največjih ameriških bombnikov na Kijušu, ki je eden največjih japonskih domačih otokov in se nahaja na južnem koncu japonskega otočja.

Tokijski radio pravi, da je bilo v napadu 100 aeroplanov in da je bil poleg otoka Kijušu napaden tudi otok Sajšu, ki leži nasproti Koreji.

Nemci se skrivajo po Parizu

Neko poročilo iz Pariza pravi, da se po Parizu še vedno skriva nekaj Nemcev. Nič ne navadnega ni, da ponoči v kakih ozki ulici kdo z močnim nemškim naglasom vpraša za kako ulico.

Pred nekaj dnevi se je nek nevtralen diplomat naselil v svojem stanovanju, v katerem pa je našel tri nemške oborožene nacije, ki pa so se podali in so bili izročeni ameriški vojaški policiji.

Bolgarji odhajajo iz Tracije

Istanbulski dopisnik grškega lista Hellas poroča, da bolgarske čete odhajajo iz Tracije in da jutri ne bo nobenega bolgarskega vojaka na grški zemlji.

Iz Jugoslavije

Že skoro dva dni ni bilo nikakih poročil o bojih v Jugoslaviji, danes pa so prinesli listi uradno poročilo, ki ga je poslal v svet radijska postaja Svobodna Jugoslavija in ki se glasi:

Naši oddelki, ki napadajo od Srema in iz Bačke, so naskočili in osvobodili Novi Sad, glavno mesto Vojvodine, Petrovaradin, Sremski Karlovci in Tital. Naši oddelki zasledujejo sovražnika proti zapadu.

V zapadni dolini Morave se nadaljuje vroči boji.

V Čač-Učice-Požega predelju je sovražnik z močnimi motoriziranimi oddelki skušal prebiti proti Užicem in Višegradu. V teku so vroči boji. Sovražnik je imel nad 800 mrtvih. Trije tanki in 40 motornih vozil je bilo razbitih.

V Novi Pazar-Sjenica predelju se nadaljuje srditi boji z nemškimi četami, ki si skušajo prebiti pot iz doline Lbarja v Sandžak. Blizu Sjenice je bil sovražnik razbit in pognan proti Dugi Poljani.

V Maceodniji so po večdnevih srditih bojih naši in bolgarski oddelki osvobodili Stracin, močno sovražno utrdbo, ki je stražila zvezo med Vardarjem in Moravo. Sovražnik je imel težke izgube. Naši in bolgarski oddelki prodirajo proti Kumanovem.

V Črni gori so naši oddelki po zavzetju Grahova zavzeli Drgalj, močno nemško postojanko ob cesti v Risan. Naši oddelki zasledujejo sovražnika proti Boki.

V Dalmaciji so naši oddelki osvobodili Lano in so popolnoma uničili sovražno skupino 1500 mož ter so uničili veliko število motornih vozil. Sovražnik se je skušal prebiti proti Metkoviću. Naša 26. divizija pa jih je obkolila in popolnoma uničila.

V osrednji Bosni so po zavzetju Travnika naši oddelki pričeli prodirati proti Sarajevu in so osvobodili Vitez in Buntovac. Mostar-Sarajevo železnica je za sovražnika popolnoma predrugačil.

32 DUHOVNIKOV UMRLO ZA SVOBODO

Potom radija se javlja, da je bilo začasa okupacije Francije po nacijih, med francoskimi katoliškimi duhovni le malo kvizlingov in izdajalcev. Samo v Parizu je namreč 32 katoliških duhovnikov žrtvovalo svoje življenje za svobodo Francije, dočim jih je 108 raje odšlo v nemška koncentracijska taborišča, kakor da bi izdajali neprijatelju svoj lastni narod. Iz vse Francije je odšlo nekaj nad 500 katoliških duhovnov v nemška koncentracijska taborišča, ker niso hoteli postati izdajalec in so vedno ponosno sodelovali z francoskimi partizani.

Med omenjenimi 32-mi katoliškimi duhovni, ki so žrtvovali svoje življenje raje nego da bi postali kvizlingi, jih je bilo 27, ki so bili umorjeni direktno. Jednega so naciji ustrelili baš ko je dajal zadnjo popotnico nekemu smrtno ranjenemu partizanu v bližini Pariza.

Turški prelog, ki je dokaz, da se namerava Turčija zanimati za balkanske zadeve, je prišel skoro istočasno z nedavnim razpravljanjem o turški politiki na jugoslovanskem radiu, oddaja, v kateri je bilo držanje Ankare močno kritizirano.

Jugoslovanski radio je dejal, da balkanski narodi ne potrebujejo nikakih turških polirajev za vzdrževanje miru na Balkanu, in da so balkanski narodi tudi dosegli svojo osvoboditev sami, brez turške pomoči.

Balkanski krogi v Londonu mislijo, da bodo odnošaji med Turčijo in balkanskimi deželami, kot Jugoslavijo, Bolgarijo in Grčijo v glavnem odvisni od tega, kakšno razmerje bo nastalo med Rusijo in Anglijo ter Turčijo. To razmerje pa je ravno zdaj v svojem kritičnem in odločilnem trenutku — zdaj, ko se je ves položaj v vzhodnih, in tudi sredozemskih predelih Evrope popolnoma predrugačil.

Vesti

VELIK POKOLJ V BEOGRADU

Kot je National Broadcasting System radio postaja v New Yorku sporočila, da je iz listin, ki so prišle zaveznikom v roke, razvidno, da je bilo v septembru v Beogradu ubitih 62.384 ljudi.

Drugo poročilo po CBS pravi, da je rusko žito za beograjsko prebivalstvo dosepolo po Donavi v Beograd.

Poziv na Bolognčane

Najvišje vrhovno poveljstvo v Italiji je po radio pozvalo partizane v Bologni, da naj z vsemi sredstvi uničijo Nemce, kajti čas za osvobodjenje mesta je blizu.

Ob istem času pravi zavezniško poročilo, da je peta armada po silno krvavih bojih visoko v Apeninih zavzela Monte Belmonte, kjer so imeli Nemci močne postojanke, s katerih so zaveznikom branili pot v Bologno.

Ob Jadranu se Nemci umikajo v pripravljene postojanke. Na tem kraju je angleška osma armada napredovala tri in pol milje in dospela do reke Savio, štiri milje severno od zavzete Cervije, kjer je nemški odpor proti vzhodu popolnoma prenehal.

Angleži na Grškem

Angleži, ki zasledujejo bežeče Nemce, so vkorakali v Dhomokos, 123 milj severozapadno od Aten.

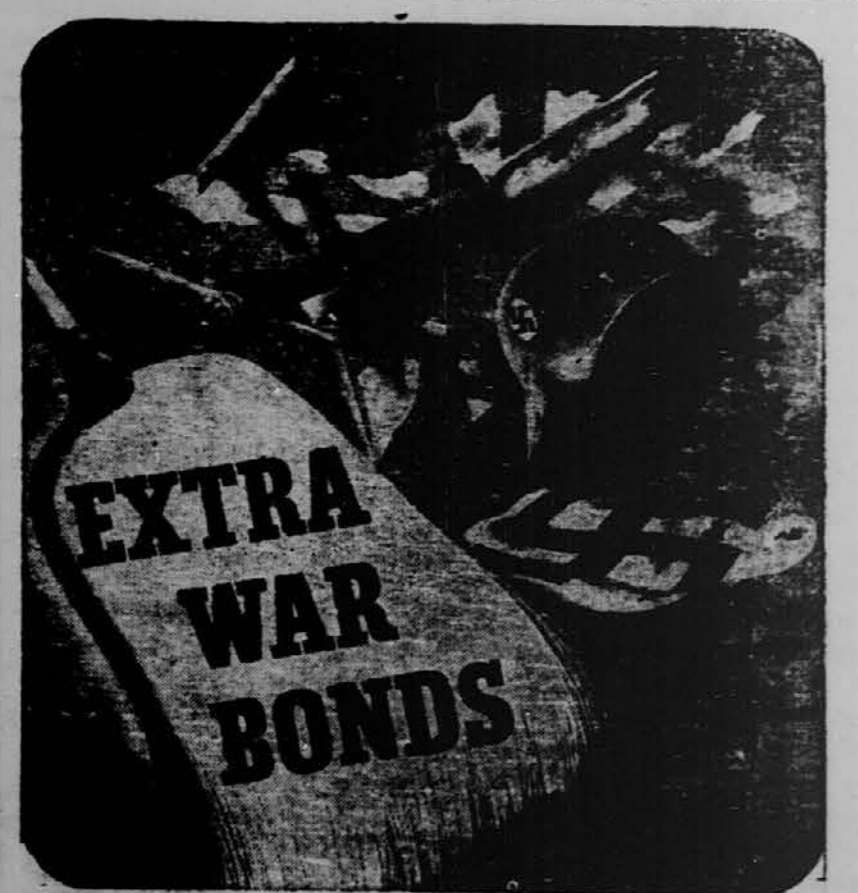
Zavezniški glavni stan tudi naznanja, da so se umaknili iz pristanišče Volosa, 37 milj severovzhodno od Dhomokosa, ko so jih grški guerilci strahovito natepli.

Finci zapirajo vojne zločince

Poročila iz Hilsinkijev naznanjajo, da so Finci arretirali "gotove osebe", katere zavezniki dolže, da so izvršili zločine tekom vojne z Rusijo, posebno na Kareliji.

Poškodoval ga je in oropal

V Vancouver, Wash., je avtomobil zadel Clarence H. Williamsa, ki si je pri tem zlomil nogo. Voznik avtomobila se je nekaj čevljev od njega vstavil, se vrnil k Williamsu in mu je še vzel denarnico, nato pa je odpejal dalje.

Naša dolžnost je, da podpiramo osvobodilne armade s tem, da kupimo Vojne Bonde do naše skrajne zmoglosti.

GLAS NARODA

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation) Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st YEAR

Glas Naroda is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays. Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: \$7.-; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.-.

Glas Naroda isha vsaki dan izvenim sobot, nedelj in praznikov.

GLAS NARODA, 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

Novosti iz -- starega časopisja

II.

Japonska novinarska agentura "Domei", je dne 8. maja 1941 potom radija objavila poročilo, da je angleška kolonija Malaja, izvozila na Japonsko skoraj 2,000,000 ton železne rude.

To naznanilo je sporočil japonski generalni konzul, Ken Tsurumi, v Singapuru, kateri je označil omenjeno število ton železa v angleškem parlamentu, ko je poslanec Sir George Broadbridge, vprašal, je li angleški vladi znano, da države angleške Malaje redno izvažajo železno rudo na Japonsko.

Tsurumi-san je tedaj dejal, da se omenjena železna ruda na Japonskem porabi zgolj v mirovne svrhe.

Obrežni delavci in tudi mornarji v mestu Seattle, Wash., so tedaj pričeli s štrajkom, kajti oni niso hoteli vkrcavati petroleja in starega železa, ki je bilo namenjeno našemu — tedaj hodečemu — sovražniku, — Japonski. Toda — tedaj jih je naše dnevno "asopisje obdolžilo vsestranske sabotaže ter jih je imenovalo uporne propalnice, baš kakor se je o njih javno izrazil predsednik naše Standard Oil Co., ki je tudi dejal, da bo njegova družba trgovala z deželami, katere plačajo vse račune...

Temu potom objavljamo v prevodu tudi članek, ki je bil objavljen v "Christian Science Monitor" v Bostonu, Mass., v maju 1941 pod naslovom:

OLJE ZA MOTORJE NA JAPONSKEM.

Bi li vi dali kakemu človeku streljivo za puško, s katero meri v vašo glavo?

Baš pred nekoliko dnevi je japonski minister inostranih del, Yosuke Matsuoka, dejal nekemu ameriškemu časnikarju z ozirom na japonsko — trozvezno pogodbo z ošičem, da, ako bodo v tem prepiru vpoštete tudi Zjedinjene države v vojni proti Nemčiji, potem bo Japonska obvezana pričeti z vojno proti Zjedinjenim državam.

Toda, v očigled omenjenim okoliščinam, ki so nastale med sosedi, je izvoz petrolejskih produktov (gazolina, strojnega olja, petroleja za kurjivo, itd.) iz Zjedinjenih držav na Japonsko, narastel od 1,279,000 sodov v februarju, na 1,553,000 sodov v marcu imenovanega leta. Vse to na podlagi poročil našega trgovinskega oddelka.

Mnogo tega kurjiva in olja bode seveda rabila japonska vojna mornarica, vojska in vojno letalstvo v svrhu bombardovanja civilnega prebivalstva na Kitajskem in zavojevanja (po Japoneih) kolonije Indo-Kitajske.

Istočasno prihaja tudi poročilo, da so anglo-ameriške petrolejske družbe obnovile svoje pogodbe, glasom katerih modo potrojile količino na Japonsko poslanega petroleja iz Nizozemske Istočne Indije. Priznati moramo, da so te družbe in tudi dotična ministerstva inostranih del v dokaj delikatnem položaju, kajti prvotno so skušali pomanjšati ta izvoz na Japonsko. Toda japonska vojska vlada potrebuje te proizvode tako nujno, da — ako bi jih ne zamogla kupiti, bi si jih prilastila z oboroženo silo.

Toda, ako že pride do tozadavnega bojevanja — proti ameriški mornarici, postojankam in trgovskim morskim potom na daljnem Pacifiku po načinu vojne proti Kitajski, — katera vojska se bo bojevala proti nam? Del te vojske bo

pogonska sila ameriškega kurjiva in gazolina, kateri bode gonil — japonske bojne stroje z ameriškim oljem. Japonci pravijo, da morejo izdelovati svoje lastno streljivo, — toda TNT se izdeluje iz petroleja.

"Jeli toraj pametno, ako Amerika daje in prodaja svoje kurjivo za stroje, kateri so že namerjeni proti njej!"

Urednik "Monitorja" dostavlja vprašanje: "Bi li vi dali streljivo človeku, kateri meri z svojo puško na vas?"

Toda za tolpo trgovcev s petrolejem, kateri gledajo le na svoje dobičke, je to vprašanje le akademične vrednosti, kajti ti ljudje ne pridejo pred puške sovražnika.

In sedaj, leta 1944, oziroma sedaj v jeseni, prihajajo vesti, da se zastopniki angleških, ameriških in nizozemskih petrolejskih družb — izkrcujejo takoj za vojaštvom zaveznikov, in sicer neposredno potem, ko slednje konča s svojimi streljanjem, da morejo takoj prevzeti svojo petrolejsko lastnino v tamošnjih krajih — in zahtevati denar od Zjedinjenih držav, katere so za sedaj njihov edini odjemalec petroleja na vseh južno-pacifiških otočjih.

Pa se bo po vojni dogodilo, da bodo nekateri naši naučniki pripovedovali zanimive povesti o junaških petrolejskih trgovcih, kateri so jim junaško sledili, potem, ko so marini prepodili Japonce iz njihovih zakopov...

Dopisi

ZABAVA NA OSMI

New York, N. Y. — Prihodnjo nedeljo, dne 29. oktobra bo na Osmi v New Yorku jesenska zabava, čije čisti preostanek bo porabljen za nova cerkvena vrata. Ni moj namen naštevati vsega, kako in kaj bo, da bo tem več zabave, tem več omeniti hočem samo nekaj prav posebnega in izvanrednega.

Naš župnik Rev. Pij J. Petric je že prejšnji teden v listu sporočil, da je po čudnih potih prejel iz svojega rojstnega kraja blizu Metlike sporočilo, da sta njegov oče in mati živa in zdrava in dobil je celo njih fotografije.

Nek ameriški letalec je na svojem poletu vsled poškodovanega aeroplana moral pristati blizu Metlike in da se je mogel razumeti s prebivalci, je seveda potreboval tolmača. Mr. Petric je bil 37 let v Ameriki in tako so najbrže ljudje peljali letalca k njemu. Letalec je bil najbrže na poletu iz Italije v Avstrijo in pot ga je peljala ravno nad Slovenijo. Dolenjsko imajo še vedno zasedeno Nemci in po Gorjančih imajo silne utrbe. Najbrže so sovražni protizračni topovi bombnik poškodovali, tako da se je moral spustiti na tla nekje v Belokrajinu, ki pa je v rokah partizanov. Tam je moral letalec ostati najbrže več dni, kajti dekleta so zanj zvezle krasen prt, za katerega je dal platno letalec. Na levi strani prta so uvezle šopek cvetlic: marjetico, nagelj, vrtnico, mak in krizantemo. Od sopka proti desni čez celo dolžino pa je uvezen napis:

"Glej naprej, nazaj ne glej nikoli; nov pogum bo zdravilo tvoji boli!"

Letalec je ta prt in fotografije poslal svoji sestri, ki živi na Long Islandu pri New Yorku. V svojem pismu na sestro je sporočil, da je bil pri očetu g. župnika in jo prozil, da stopi z njim v zvezo in mu sporoči veselo novico, da so mu stariši živi in zdravi. Sestra je tako tudi storila. Je prišla v župnišče, prinesla slike in prt. Rev. Petric jo je

prosil, ako bi hotela pustiti prt do nedelje, da bo mogel biti pokazan na zabavi. Ona pa je rekla: "Za nobeno ceno ne!" Slednjič sta se dogovorila, da prinese prt prihodnjo nedeljo v cerkveno dvorano, da si ga more vsakdo ogledati, nato pa ga bo zopet vzela s seboj kot drag spomin na doživljaj svojega brata v Sloveniji.

Zanimivo, kaj? Poročevalec.

SEJA ZA POMOČ

Hermine, Pa. — Dolžnost me veže, da sporočim tukajšnjim Slovincem, da se vrši v nedeljo, 29. oktobra ob 2. uri popoldan izvanredna seja za SANS in JPO-SS v Slovenskem Domu. Torej ste vsi člani in članice ljudno vabljene, društva št. 87 in 613 SNPJ. in društvo št. 514 ABZ. in druga društva, da zastopajo na te seji, ker je v korist za staro domovino, da jim pomagamo.

Torej udeležite se te seje, da bomo sklepali o pomoči za SANS in JPO-SS.

Nasvidenje v nedeljo 29. oktobra ob 2 uri popoldne. Ida Kalužičar, Zapisnica.

V NAZVANJE

Poročilo iz glavnega urada SANSa o shodih v Minnesoti Chicago, Ill. — V nedeljo, 29. oktobra zvečer se vrši javni shod v Jugoslovanskem domu, Ely, Minn. V soboto 4. novembra se vrši shod v Chisholmu, drugi dan 5. novembra pa v Evelethu. Na vseh treh shodih bo nastopil kot glavni govornik predsednik SANSa brat Etbin Kristan. Nastopil bo tudi brat Anton Zbaničnik, gl. tajnik ABZ in član širšega odbora, ki se veliko trudi s pripravami za shod. Na Chisholmu je pridno na delu brat Frank Klume, na Evelethu pa sestra Mary Brank, tajnica naše podružnice. Ti shodi bodo našim rojakom na železnem okrožju nudili priliko seznaniti se s pravimi podatki o situaciji v Jugoslaviji.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

BREZ NASLOVA

Cleveland

Od vseh strani nam zveni na uho: vojna se bliža svojemu koncu! To se pravi: zavladal bo tako zaželjeni mir. Pri vsem pa mi, naš mali narod s strahom gleda v bodočnost, če boš še samo hlapec tujcu, ali ti bo morda dana prilika, da se boš svobodno gibal? Ker smo precej različnih mišljenj, zato tudi različno bodočnost narodu privoščimo. Seveda, kar najbolj ljubim, privoščim tudi svojemu bližnjemu. Kakor se nas drži širokosti, tako smo tu in tam radi ozko-rčni: kar pa v gotovih slučajih ta ozkost več škoduje kakor koristi, posebno še, če nismo disciplinirani. Ker pa koncev konca, ko se vse takorekč razčisti in razjasni, pa dobimo pravo jedro, na kakšnem stališču stoji naš narod, katerega smo dolžni, da ga v svoji možnosti podpiramo.

Na podlagi pritožb, sporočil in priporočil so veliki trije: Roosevelt, Churchill in Stalin uredili in sestavili vse načrte po zaslugah narodov velikih in malih, toraj tudi našemu narodu so določili usodo po najboljši previdnosti, kar so mogli. Da ni splošnosti ustrezno in da so povpraševanja, zakaj in da tako, zakaj ta in ne ta, s tem se narod samo meša. Strah se nas s komunistom, kar je brez podlage. Če se na prsa trkamo, da je narod od 90—95 odstotkov na verski podlagi, nima komunistem nobenih tal. Bojimo se pod pritiskom.

Ruska država je na komunistični podlagi, kar šteje preko 180 milijonov prebivalcev, in kakor vidimo iz poročil, je nekako do devet milijonov komunistov, vrhu tega še da imajo vsi verske svobode, ima ogrontno delo doma, če hoče da bodo sami komunisti v Rusiji.

Da je določen vrhovnim poveljnikom našim bratom Jos. Brožić (Tito), ni nobenega vprašanja. Zakaj? Kakor sem omenil, je bilo to delo v podporo ljudem, da bi gotovo drugega postavili na Titovo mesto, če bi bil boljši kakor on.

Zato vse drugo stran, če narodu želimo kakšno svobodo, jo bo dosegel edino tem potom.

Sicer pa, jaz nisem čital in nikdo mi ni še povedal, da se je Tito zato rnil v ospredje, da bo narod navajal na komunisti, ravno obratno sem pa čital, da se je izrazil: Kadar bomo nacifasizma prosti, t. j. kadar se le naj narod izreče po svojem okusu, kakšno vlado da želi. Do sedaj je bil narod, kakor nas zgodovina uč, skozi samo podlaga tujčevi peti, kar ni pravično po Božji. ne po človeški postavi. Zakaj ga tiščati še v nadaljno sužnost, ker mu ni nikjer odprta pot v svobodo, če ne pod mogočno Rusijo. Zato je dolžnost nas vseh, če čutimo, da smo slovanske krvi, da našim bratom pomagamo, da pridejo do svobode pod svojo upravo v Sloveniji pod pokroviteljstvo matere Rusije! Samo to bi bilo pravično plačilo za tisoč letno suženstvo.

P. K.

RAZGLLEDNIK

VSTAJENJE ČEŠKE VASI LIDICE

Ko so nemški barbari razdejali česko prenogarsko vas Lidice in pomorili skoraj vse moško prebivalstvo ter odvedli ženske in otroke v koncentracijska taborišča v svoji divjaški domovini, so vsem svetu naznanili, da te vasi ne bode nikdar več v svetovni bodočnosti. Toda nemški divjaki so se motili...

Ko so nemški barbari prišli na Česko, bila je vas Lidice povsem mala in navadna prenogarska vasica. Toda Lidice se kljub svoji neznanosti niso vdale. Prebivalstvo Lidice je bilo osumljeno, da je pomagalo umoriti nemškega krvnika Heydricha, in radi tega so potem nemški divjaki objavili javno, da Lidice ne bode nikdar več.

V fizičnem pogledu, so bile Lidice razdejane, kajti Nemčija je v juniju 1942 uradoma vsemu svetu naznanila: "Vse moške v imenovani vasi smo postrelili; ženske smo poslali v koncentracijska taborišča in otroke smo izročili v varstvo pravih vzgojiteljev". Vasi smo požgali in razdejali do tal.

Toda v vsem svojem barbarstvu, so Nemci nekaj pregledali dasiravno so tedaj dejali, da bode tudi ime Lidice — pozabljeno. In baš radi tega, postala je vas Lidice — nesmrtna.

Glavna najnovejših vesti, bode Lidice zopet in sicer tekom par let, proslavljale svoje Vstajenje. Lidice bodo zopet prenogarska vas, in še mnogo več, kajti Lidice bodo postale — vseučiliško mesto, v katero bodo Čehi prihajali iz vse republike v svrhu višješolske vzgoje. Poleg tega bodo Lidice postale tudi narodno svetišče, kamor bodo bodoče generacije prihajale desetletja in stoletja.

Načrti za zgradnjo novih Lidic so namreč že izdelani in tudi modelovani — baš tukaj, pri nas v New Yorku, — v oddelku za arhitekturo vseučilišča Columbia. Tozadevne načrte je izdelal mlad česki vseučiliški dijak, imenom Robert Podzemny. Ta dijak se spominja Lidice prav dobro, kajti oddaljene so le kakih dvajset milj od njegovega rojstnega mesta Prage. Toda Podzemny ni bil doma, v oni prijazni vasi ob malem potoku, ko so Nemci umorili Lidice in vse prebivalstvo. Podzemny je bil namreč pri nas, v Zjedinjenih državah. Semkaj je prišel kot arhitekt, da zgradi za svetovno razstavo v New Yorku postopje československe republike. Toda predno je bilo njegovo delo dovršeno, so nemški barbari ukradli in zaslužili njegovo domovino.

Radi tega je Podzemny ostal v Ameriki in postal dijak vseučilišča Columbia v New Yorku. Ko je društvo Ameri-

(Nadaljevanje na 4. strani.)

ŽIVIZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

Cena \$2

Lično v platnu vezana. 13 poglavij — 413 strani

KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. COMPANY 216 W. 18th Street New York 11

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsak. danjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 278 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNA "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

PRVA JESENSKA VESELICA NA OSMI V NEW YORKU

v nedeljo, dne 29. oktobra, 1944

ob 5. popoldne,

katero priredi

Oltarno Društvo

ZA JEDAČO IN PIJAČO BO DOBRO POSKRBLJENO

IGRA SLOVENSKA HARMONIKA

Vstopnina 35 centov

VSAKDO JE PRIJAZNO POVABLJEN!

NAŠ FOTOGRAF

The Home of Beautiful Photography 57-18 Myrtle Avenue, Brooklyn 27, N. Y. Tel. HEgeman 3-6046

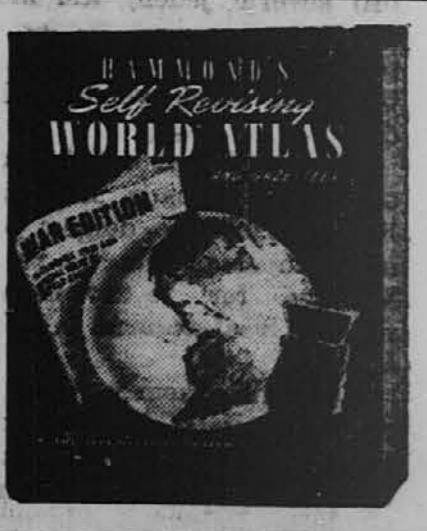
NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Dopolnjen brez plačila za posredništvo... Dopolnjen za študentske študentske... Dopolnjen za študentske študentske...

Dopolnjen za študentske študentske... Dopolnjen za študentske študentske... Dopolnjen za študentske študentske...

Vesti iz slovenskih naselbin

Katastrofa je hudo zadela naselbino v Clevelandu

Mrtvih je več kot 100, nad 200 ranjenih. — 200 hiš je razdejanih ali poškodovanih. — Škodo cenijo veliko nad deset milijonov dolarjev vsled požara, ki je sledil eksploziji plina. — Do zdaj so dobili 114 trupel iz razvalin. — Reševalci še vedno iščejo žrtve katastrofe.

Povzeto iz "Ameriške Domovine".

CLEVELAND, O.

V petek, ob 2:40 popoldne je zadela slovensko naselbino v Clevelandu strašna katastrofa. Razstrel je tank s plinom, last East Ohio Gas Co. med 61. in 62. ceste, severno od St. Clair Ave., v kateri je bilo več kot en milijon kubnih čevljev plina. Za prvimi trenutki detonacije se drugi...

V tistem trenutku je švignil rumen plamen do tisoč čevljev proti nebu, a dolgi ogenj žubli so v tistem trenutku švignilo preko streh na vse strani po naselbini.

Kar so ti ognjeni žubli zadeli, je začelo mahoma goreti. Ljudje, ki so bili takrat na cesti ali na svojih dvoriščih, so dobili hude opekline.

Moč teh plamenov se vidi v tem, da se je v trenutku vnela platnena streha pred Slapnikovo eveličarno, ki stoji na južni strani St. Clair Ave. in 61. ceste. Šipe so popokale celo na severni strani šole sv. Vida, ki stoji na Glass Ave. Takoj so bile v plamenih vse hiše v okrožju poldruge milje.

Ker je bila takrat sapa od jezera proti jugozapadu, je bolj gorelo na ovi strani. Vnelo se je visoko Jakšičevo poslopje, v katerem je znana Grdinova dvorana in Grdinova prodajalna s pohištvo. Toda zgorale je samo streha in pa 3. nadstropje, dočim je zgorela lesena hiša zraven, kjer je bila bara. Voda, ki jo je metala požarna bramba na poslopje, je prišla skozi na pohištvo.

Na 61. cesti so zgorole od Medenove hiše proti jezeru vse hiše, razen dveh. Na levi strani pa vse od Carry Ave. Znaša Racetova mlekarna je zgorela do tal.

Od 27 hiš v Lake Court so zgorole razen Vukove in Lesnakeve in še ene hiše vse. Na 62. cesti so zgorole vse hiše od Grdinovega pogrebnega zavoda. Na nasprotni strani ceste je vrglo na cesto Knausovo hišo in sicer ono, ki je stala med zidano Knausovo hišo in bivšo Grdinovo mrtvašnico.

Po St. Clair Ave. in bližnjih cestah so leteli v zrak železni pokrovi nad pozemskimi kanali kot bi bili iz perja. Pred Novakovo slaščičarno je vrglo v zrak ves cestni tlak od ulične proge do začetka Norwood Rd. Nastala je dolga in globoka luknja, v katero se je pogreznil velik trnek požarne brambe, pa je bilo v luknji še za dva trnka prostora.

Tlak je vrglo v zrak tudi po mnogih stranskih cestah.

Pri tem, da so bila skoro vsa poslopja na St. Clairju več ali manj poškodovana, je ostalo poslopje Ameriške Domovine, slovenskega clevelandkega dnevnika, popolnoma nepoškodovano. Toda eno izdajo lista niso mogli izdati, ker ni bilo ne elektrike za luči, niti za stroje.

Vzroka razstrelbe še ne vedo

Neka ženska, ki je bila zaposlena v laboratoriju East Ohio Gas, katero poslopje je v bližini tanka s plinom, ki je razstrel, pripoveduje, da je takrat slučajno pogledala skozi okno in videla, kako je ogenj švignil iz tanka, nakar je nastala razstrelba. Koliko oseb se je rešilo iz tovarne, se ne ve, ker je nastala v trenutku silna panika in zmešnjava.

Vzroke razstrelbe preiskuje vojska in mornarica, vladna tajna agencija, East Ohio Gas Co., ter mrliški oglednik dr. Gerber. Vzroke razstrelbe ne bodo morda nikoli našli, ker je bilo vse uničeno. ki bi dalo kako pojasnilo.

Med pogrešanimi je mnogo inženirjev in uradnikov kompanije. Ti so najbrže ostali pod razvalinami.

Reševalci iščejo med ruševinami in po pogoriščih za mrtvimi.

Milicija in mornarica na licu mesta

Na lice nesreče so hiteli truki z obrežno stražo, milicijo in vojaštvom, ki so začeli takoj patrolirati po ulicah in izganjati ljudi iz hiš po bližnjih ulicah, ker je bila nevarnost za nadaljne razstrelbe. Vse hiše so morale biti izpraznjene v bližini St. Clair avenije, na južni in severni strani.

Policija je bila postavljena na 12 urno službo in je takoj zaprla St. Clair avenijo od 55. do 69. ceste za pešce, za avtomobile pa od 40. do 82. ceste. St. Clair ulična železnica je morala na Superior cesti.

Župan Lausche je prihitel v mesto

Župan Lausche, ki je odšel v petek popoldne v Bucyrus, O., na kampański turo, je bil obveščen po tajniku Lokarju o nesreči. Mr. Lausche je takoj odpovedal shod ter odhitel v Cleveland, kamor je dospel ob šestih zvečer. Takoj je poklical na sejo svoj kabinet ter ukazal raznih mestnim oddelkom, da nudijo vso potrebno pomoč. Potem se je župan napotil na kraj nesreče, kjer je svetloval in pomagal. Do zjutraj je ostal župan na nogah, se nato vlegel k počitku za eno uro, potem pa takoj odhitel v svoj urad, odkoder je dal ukaze in nasvete, da je vsa mestna postrežba točno delovala. Rekel je tudi, da je treba poslati družine nazaj v hiše, ki so ostale nepoškodovane, kakor hitro mogoče.

Sreča, da so bili otroci v šoli ob času eksplozije

Velika sreča je še bila, da so bili takrat otroci še v šoli. V farni šoli sv. Vida, kjer so večina otroci iz ponesrečenega kraja, so začeli vpiti, ko so zaslišali razstrelbo in so začele pokati šipe. Šolske sestre so jih pomirile ter jih v lepem redu odpeljale na varno proti Superior cesti. Tam so jih potem starši dobili.

Kjer so bile matere doma pri otrocih, so jih mogle še rešiti, ko so naglo pobegnile ž njimi iz gorečih hiš. Kjer so bili pa otroci sami doma, so pa zgoreli. Enako so ostali v plamenih tistih, ki so delali ponoči in so tekom dneva spali doma. Nikogar ni bilo, da bi jih opozoril na nesrečo.

Samo prazno zidovje

Uredniku Ameriške Domovine se je posrečilo priti ob devetih zvečer na kraj nesreče. Ljudje so stali v gručah na cesti pred varnostno zono in opazovali nebo, ki je še vedno žarelo od ognja. Bili so tihi in nemi in govorili so komaj slšno med seboj. Vse je pretresla grozna nesreča v naselbini.

Po tlaku in po cestah. — piše Mr. Debevc, je bilo na debelo razbita stekla. Cevi vodne žarne brambe, vrvi, žice, vse je ležalo preko St. Clair ceste, da si ni mogel komaj naprej. Iz pogorišč na 62. in 61. cesti je še vedno gorelo. Večinoma je tlelo tramovje in pa premog, ki so si ga ljudje nabavili za zimo. Od hiš pa ni bilo absolutno nič drugega kot sem pa tje kak dimnik, ki je samcat štrlel v zrak in pa zidani temelji bivših hiš.

Ob strani cest so čepeli na praznih kolesih avtomobili, vsi ožgani in popolnoma uničeni. Ljudje niso imeli časa, da bi jih odpeljali. Po železni ograji je urednik spoznal prostor, kjer so stale tri Kolarjeve hiše in pa ostanek avta, last uslužbenca Ameriške Domovine Mihaela Kolarja, katerega družina ter sestra Mary in Rose si je rešila samo golo življenje, kot stotero drugih.

Premogovno skladišče, ki je stalo na koncu 61. ceste, je bil kup žerjavice. Kot hiša visok kup premoga je gorel kot v furnezu.

Takrat je požar povečini že opravil svoje strašno delo in požarna bramba ni že imela več gasiti. Mr. Debevc je šel v soboto popoldne zopet na lice nesreče in šele takrat je mogel dobiti pravo sliko razdejanja. — Slika je nemogoče popisati. Vse od 55. ceste pa preko 61. in 62. ceste je izgledalo kot eno veliko pokopališče, kjer so dimniki in ožgano zidovje pričali vso žalostno zgodbo strašne katastrofe.

Ljudje so bežali na vse strani

Mr. Debevc se je peljal iz urada A. D. domov mimo tankov East Ohio Gas Co. do ceste ob jezeru nekako 20 minut pred nesrečo. Vse je bilo kot navadno. Ko je prišel domov, je pa že dobil telefon o strašnem razdejanju. Hitel je nazaj, toda St. Clair cesta je bila že zaprta pri 79. cesti. Vozil je na Superior in tam zapadno, da pride do naselbine. Iz okraja razstrelbe se je dvigal proti nebu ogromen črn oblak dima.

Blizu Addison Rd., — nadaljuje poročilo, — se je Mr. Debevc že zagledal na pločniku ljudi, ki so hiteli od kraja nesreče. Nosili so ogle z obleko, ročne kovčke, v katere so naglo zmetali, kar so mogli v naglici pobrati. Matere so pritiskale na prsa otročičke. — Ljudje so hiteli kar naprej. Samo proč od gorečega pekla.

Na Superior in 60. cesti je videl mlekaria Franka Raceta, ki je pripeljal svoj trk. Vprašal ga je, kako je tam na St. Clairju. Vse je na tleh, je rekel Race, ki je menda rešil samo svoje truke, drugo je pa vse ostalo v ognju.

Mr. Debevc je skušal priti na St. Clair, toda vse ceste je imela policija zaprte. Šele na 47. cesti je mogel proti St. Clairju, toda na St. Clair pa ne. Pustil je avto in s ženo, ki je bila z njim, vsa tresoča se v skrbeh za svoje sorodnike na 61. cesti, sta odhitela proti 55. cesti.

Toda od 55. ceste nista mogla po St. Clairju. Šla sta na Bonna Ave. in do 58. ceste. Tam sta prišla toliko blizu St. Clairja, da sta videla po cesti. Iz Jakšičevega poslopja se je kadilo v 3. nadstropju. Požarna bramba je metala na streho močne curke vode. Doli po St. Clairju je bilo videti pa še vse celo. Nekdo je rekel Mr. Debevcu, da je v ruševinah poslopje Ameriške

Domovine, banka in vse drugo. S ženo sta odhitela potem po Bonna Ave. do 60. ceste. Zopet zaprta cesta. Šla sta na 61. cesto in Norwood, da bi dospela na St. Clair. Vse zastraženo in nihče ni smel naprej. Policija, civilna obramba in vojaštvo so začeli siliti ljudi, naj se umaknejo proti Superior, ker je nevarnost razstrelbe pod zemljo, kjer so kanali polni plina. Predvsem so svarili, naj se vsak ogiblje železnih pokrovov nad kanali.

Poročila "Ameriške Domovine" nadaljuje: — Kaplan Andrew od sv. Vida je povedal, da je bil pred nekaj minutami na St. Clair in je videl, da je poslopje A. D. še nedotaknjeno. — Hvala Bogu, vsaj za to! — Gospod je odhitel naprej, da prinese tolažbo ranjenecem. Drugi duhovniki od sv. Vida in iz drugih farah so bili vsi na delu.

Ljudje so se začeli vračati na domove

Policija je dovolila, da so se smeli vrniti v soboto večer v svoje hiše ljudje, ki stanujejo južno od St. Clair Ave., ki so morali izprazniti hiše radi nevarnosti razstrelbe. To da vsak je moral dobiti od policije prej dovoljenje. V nedeljo popoldne so se smeli vrniti tudi ljudje v nedotaknjene hiše severno od St. Clair Ave. Tudi ti so morali dobiti policijsko dovoljenje po prej. Nihče drugi pa ni smel v prizadeti okraj, to je od 55. ceste na zapadu, Bonna Ave na jugu, Addison Rd na vzhodu in železniška proga na severu.

Brez strehe je kakih 680 oseb, odraslih in otrok, za katere skrbi zdaj Rdeči križ.

Elektrarne, mestna in kompanijska, so začele s popravili že v soboto zjutraj. St. Clair Ave. progo so položili povrh ceste in v soboto je železnica že obratovala po St. Clair Aveniji.

Za trupli iščejo v razvalinah

Policija je organizirala poseben oddelek, ki išče za trupli. V nedeljo so od 55 oseb v okrajni mrtvašnici spoznali 21, 17 moških, tri ženske in enega otroka. Neopoznanih trupel je v mrtvašnici 15 moških, sedem žensk in en otrok. Takih, katerih niti spol ne morejo določiti, je pa enajst.

V tovarni East Ohio Gas Co. in v razvalinah so še trupla, za katere vedo. Te bodo zdaj pobrali in jih skušali spoznati. Za drugimi bodo pa kopali pod razvalinami.

Sledeča poslopja in rezidence so bile v ognju

East Ohio Gas Co. — dva velika tanka s plinom, urad in tovarna, department za metre, skladišče in tanki z amoniako.

Na Lake Court (kurja vas) je od 27 hiš zgorelo 24. Na 55. cesti — Whiteway Metal Stamping Co., skladišče Noek Fire Brick Co. in motorno skladišče na 1253. E. 55. St. Na 61. cesti — 45 hiš razdejanih. Na 62. cesti 12 hiš razdejanih in poslopje Gas Co.

Na 63. cesti — dvodružinska hiša razdejana. Na St. Clair Ave. — več stanovanj in trgovin poškodovanih in v kakih 60 ali več šipe razbite in prizadejana druga škoda.

Župan Lausche je postavil komisijo

Župan Lausche je postavil posebno komisijo izvedencev, ki bodo preiskovali vzroke razstrelbe. Med temi je profesor kemije Matthew M. Braidech, sin poznane hrvatskega pionirja Mr. Braidecha iz Norwood, in trije profesorji iz Case šole; dalje je par inženirskih strokovnjakov v tej komisiji, pravni direktor Tom Burke, councilman 23. varde Edward Kovačič ter predsednik mestne zbornice, Michael Lueck.

Ta komisija bo imela nalogo, da bo zastopala pravice prizadetih.

Sledeči naši ljudje so bili žrtve:

"Ameriška Domovina" piše: Kolikor nam je znano, so bili sledeči naši ljudje smrti ponesrečeni, ranjeni ali so bili šteti med pogrešanimi:

MRTVI:

William Safran, 34, 1011 E. 62. St. Truplo so spoznali sorodniki. Louis Kastelic, 2 leti, 1001 E. 62. St., spoznan od sorodnikov. Louis Safran, 62, 1001 E. 62. St., spoznan od sorodnikov. Mrs. Jennie Merhar, 46, so-proga Frank Merharja, 1015 E. 62. St. George Kalčić, 62, 1001 E. 62. St. Druga trupla še niso identificirali in je med njimi morda še kak Slovenec.

BANJENI:

Stella Malnich, 14, 1019 E. 63. St. Patricia Kasinac, 7 mesecev, 1043 E. 61. St. Betty Kasinac, 22, mati Patricije. Joseph Matjašič, 1001 E. 63. St. Anthony Zakrajšek, 1003 Addison Rd. Victor Valenčič, 1004 E. 64. St. Joseph Kobe, 6205 Superior Ave. Julija Mencin, 1015 E. 61. St. Anthony Vicich, 6425 Spilker Ave. Anton Kennick, 982 E. 63. St. John Russ, 6307 Dibble Ave. M. Rakovec, 3915 Spokane Avenue. Mary Modic, trgovka, 1033 E. 62. St. Mary Brodnik, 67, 5465 Lake Court. Joseph Kotnik, 55, 1056 E. 56. St. Eugen Wenzel, 35, 1017 E. 62. St. Frank Zakrajšek, 30, 1037 E. 177. St. Anthony Pozelnik, 31, 6603 Schaeffer Ave. Frank Pohar, 62, 2071 E. 58. St.

Bety Ponikvar, 22, 966 E. 141. St. Mike Malulich, 1021 E. 62. St. John Novak. Albert Kotnik, 43, 1053 E. 61. St. Tony in Pepca Lah, 960 E. 61. St.

POGREŠANI:

Klauser Fay, 1272 Addison Rd. Klauser Jessica, 3, 1272 Addison Rd. Klauser Frances, 27, 1272 Addison Rd., rojena Repič. Klauser Tonica, 2, 1272 Addison Rd. Joseph Makovec, 60, 1051 E. 65. St. Patricia Germ, 2, 10527 Clarendon Rd. Njena mati Leona, ki je bila z otrokom pri stari materi Mrs. Mary Krivacik, 1004 E. 61. St. je tudi pogrešana. Anthony Gruden, 80, Lakeside Ave. Josephine Kasic, 22, 1002 E. 61. St. Joseph Komer, 87, iz 61. St. Steve Kovačič, 77, 1109 E. 62. St. Agnes Perne, 50, 1009 E. 62. St. Ana Rajkocih, 69, 1009 E. 62. St. John Zgone, 60, iz 61. St. Mrs. Vera Sintič, 1001 E. 62. St. John Wenzel, 85, 1017 E. 62. St. John Wolf, 45, iz 62. St. Mary Žigman, 3, 1008 E. 61. St. Barbara Butorac, 68. Justina Butorac, 26, Micehele Butorac, 7 mesecev, vsi 1007 E. 62. St. Vera Kastelic, 29, 1001 E. 62. St. Joseph Makovec, 60, 1051 E. 65. St. Josephine Skal, 40, 1062 E. 62. St. Miss Kocjančič, 1033 E. 62. St. Miss Kocjančič, 1033 E. 52. St.

Te osebe so uradno proglašene med pogrešanimi. Lahko je, da so pri kakih sorodnikih in da niso še imeli prilike se zglasiti pri domačih. Morda je pa z njimi kaj hujšega, kdo ve.

Ameriško časopisje poroča med pogrešanimi vso družino Lausche iz 1039 E. 61. St. Toda v torek, 24. oktobra, se je zglasila Mrs. Lausche sama v uredništvu "Ameriške Domovine" in je povedala, da so vsi srečno odnesli golo življenje in da so zdaj pri sorodniku Michael Turkcu, 9524 Gibson Avenue.

Šest oseb je postalo žrtve v eni hiši na 62. cesti

V srce segajoč je bil prizor v okrajni mrtvašnici; ko je prišla tje Mrs. Louise Fulcher, da bi po kakem znamenju spoznala štiri člane svoje družine, ki so bili žrtve katastrofe v petek. Pred seboj je videla kup sezganih ostančkov. Podobnih slučajev je bilo mnogo v okrajni mrtvašnici, kjer sorodniki niso mogli iz kosti in ožganega mesa spoznati svoje drage, ki so našli tako strašno smrt v požaru.

(Nadaljevanje na 4. str.)

PROŠNJA ZA POMOČ!

NAŠA NARODNA DOLŽNOST JE POMAGATI!

Slovensko naselbino v Clevelandu je zadela zadnji petek strašna katastrofa. Mnogi so izgubili hiše in žnjimi vse. Mnogi so si rešili samo golo življenje. Tem moramo zdaj pomagati, vsak po svojih močeh.

Najboljše je, če začnemo zbirati denar za te sirote. Prinesite ali pošljite ga zaenkrat na "AMERIŠKO DOMOVINO", CLEVELAND 3, O. — Uprava "Ameriške Domovine" bo dala vsakemu pobotnico ter priobčila imena vsakega darovalca v časopisu. Nabrano vsoto bodo sprosti oddajali posebnemu odboru, da ga potem razdeli potrebnim.

Pomoč je nujna in potreba je velika! Pošljite ali prinesite takoj! Ako boste poslali po pošti, navedite, da je poslana vsota za "ponesrečence."

Ker je več kot 90% naših rojakov, ki so ob hiše in ob vse imetje, sujo v prvi vrsti dolžni mi Slovenci, da pomagamo.

Naš narod rad da y takem slučaju in prepričani smo, da bo dal tudi zdaj. Tudi ameriški časopisi so začeli zbirati doneske za ta namen. Torej mi Slovenci ne smemo zaostajati.

Prosimo! ("Ameriška Domovina.")

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(150)

Parizel prične: "Vi pač veste, da sem glavni dedič pokojnikov? Jaz sem edini sorodnik, ki je bil dovolj blizu, da je dobil sporočilo o smrti Jacques Mellierovi. Zdaj moram pa tudi drugim sorodnikom to naznaniti ter jih poklicati le sem. Smo tri rodovinska kolena, vseh skup pa najmanj dedičev. Jaz sam zase sem jedno rodovinsko koleno."

"Meni se zdi odveč, gospod Parizel, da hočete gospode sem poklicati," deje Rouvenat z glasom, ki ga je zaman skušal umiriti. "Saj vsi stanujejo precej daleč od tukaj. Če se vam sicer prav zdi, da te k sebi povabite, nimam nič zoper to. Jaz se ne brigam za vaše stvari."

"Dokler ne pridejo sorodniki, hočem med tem tu vse zapečatiti."

"Po kaki pravici gospod Parizel?"

"No, po pravici, ki jo ima dedič, gospod Rouvenat!"

"Eno vprašanje, gospod Parizel! Ali veste za gotovo, da ste dedič Jacques Mellierov?"

Parizel ga zmeden pogleda. Potem pa reče ves zaupljiv: "Ko sem Jacquesa zadnjič videl, ni dolgo še tega..."

"Predvečeraj ponoči..." zasepeče Rouvenat.

"Kaj pravite?"

"Nič. Le povejte, gospod Parizel."

"No, ko sem Jacquesa zadnjič videl, mi je zagotovil, da ne misli še spisati oporoke."

"Jacques Mellier v istini ni naredil oporoke, gospod Parizel, akopram je to namerjal zadnje dni. Smrt ga je ugrabila prej."

Dedič ni mogel si kaj, da ne bi veselo vzkliknil.

"Jaz vam celo moram povedati, gospod Parizel, če vam to dela veselje, da sem Jacquesu Mellieru zmerom odsvetoval, naj ne naredi oporoke Blanche-i Renandovi na korist."

"Kako? Vi ste to storili, vi!?" klikne Parizel ves osupel.

"Seveda, gospod Parizel, to sem jaz storil!"

"O, gospod Rouvenat, vi ste poštenjak, v resnici: poštenjak!"

In bil je toli drzen, da poproži Rouvenatu roko. A Rouvenat mu v vanjo ne seže, temveč svoje roke obdrži za hrbtom.

"Kajti, vidite, gospod Parizel, jaz sem bil zmerom prepričan, da Jacquesu Mellieru, čegar faktotum sem bil, ni treba delati testamenta."

Parizel je bil same radosti ves omamljen. "Gospod Rouvenat," zakliče, "jaz namerjam seuillonsko pristavo obdržati; vi ostanete tu do smrti!"

"To upam."

"In kar se tiče gospodične Blanche... moj Fran je ves nrttev na njo; onadva naj se vzameta!... Vse mi gre po sreči; naposled sem dospel do svrhe! Jaz sem bogat in seuillonska pristava je moja!!!"

Zdajci se vrata odpro in na pragu se pokaže Lucila, resna in stroga. Počasi pristopi ter reče s zvonkim glasom: "Rada bi vendar vedela, gospod Parizel, kako prihajate do seuillonske pristave?..."

23.

Ko Parizel ugleda to žensko, odskoči. Potem se obrne k Rouvenatu ter povpraša z zadušnim glasom: "Kdo je to?"

"Vprašajte žensko samo," zavrne Rouvenat.

Lucila je bila pristopila do srede sobe.

"Ti vprašaj, kdo da sem, Josip Parizel? Pogledi me vendar! Jaz se zovem Lucila Mellier!"

Vtis teh besed je bil strašanski. Parizel se umakne še bolj nazaj, prebledi kakor smrt ter videč v žensko hripno: "Lucila! Lucila! Zdajci pa se ga loti obupna drznost ter zavpije: "To ni res! Lucila Mellier je izginila, Lucila Mellier je mrtva!"

"Meniš li?" zakriči Lucila odločno, razdraženost drhtoč. "No, prav! Rouvenat, jaz nočem ostati skrita do povratka svojega sina. Skličite vso hišo, da vsi izvedo, da se je Lucila Mellier vrnila v hišo svojega očeta!"

(Nadaljevanje sledi)

KATASTROFA V CLEVELANDU

Mrs. Louise Fulcher je izgubila sledeče svoje sorodnike:

Očeta, Louis Safrana, star 62 let, ki je bil že več časa invalid; svojo dve leti in pol staro hčerko Louise, brata Williama (poznani kot Sharkey) in Mrs. Christine Sintič, omoženo sestro. Družina je stanovala na 1001 E. 62. St. Istočasno sta izgubila v isti hiši življenje Mrs. Vera Kastelic, ki je skrbelo za bolnega Safrana in njen sin Louis, star 2 leti.

Mrs. Fulcher, katere soprogo služi z ameriško armado v Franciji, je bila ob času katastrofe na delu v Graphite Bronze Co.

Dodaj se pogreša še truplo očeta Safrana in male deklice Fulcher. Ostala štiri trupla so bila pripeljana v Grdinov pogrebni zavod.

Alois Safran je bil doma iz Trebnjega, svoje čase je imel gostilno na 39. cesti. Odkar mu je umrla soproga je bolehal. Ko so mu v bolnišnici odrezali obe nogi v stegnu, je prestal mnogo hudega.

Hiša, v kateri je gornjih 6 zgorelo, je bila svoje čase last Strušove družine, potem Tomaža Klma. To je bila zadnja hiša na desni strani 62. ceste in tik plinarne.

V boleznih so mu stregle hčere in vnuki so mu krajšali čas. Christina Sintič in soproga sta stanovala na 1143 Addison Rd. Hči Vera in soproga Kastelic sta pa stanovala zadnjih 28 mesecev v hiši Safranovih z sinčkom Lojzkom. Sin William, poznani pod imenom Sharkey, ki je bil še samski in star 33 let, je delal pri policiji in je prihajal domov na obisk. Ravno tekom takega obiska ga je doletela smrt.

Nadaljni dve žrtvi požara poročajo

Cleveland, 24. okt.

Želetov pogrebni zavod ima v oskrbi dva pogreba žrtev zadnje katastrofe v naselbini. Eden je Anthony L. Chernik, star 38 let, stonujoč na 1441 E. 47. St. (Pogreb je bil v torek, 24. okt.)

Druga žrtev je Jennie Merhar roj. Vidervol, stara 46 let, stanujoč na 1015 E. 62. St. Zapušča žalujočega soproga Franka, hčeri Olgo in Janet ter več sorodnikov. Rojena je bila v Dolenji vasi pri Gorici. Tukaj je bivala 26 let in je bila članica društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ, katerega društva je njen soproga tajnik, ter podružnice št. 25 SZZ. — (Pogreb je bil v sredo, 25. okt.)

Naj žrtve te strašne nesreče pokojno počivajo, preostalih pa izrekamo naše iskreno sožalje.

VASI LIDICE VSTAJENJE ČESKE

(Nadaljevanje z 2. strani.)

barski Nemci požgali in razdejali.

Tudi vsi potrebni načrti za občinska poslopja, hotele, knjižnico, pošto, gledišča in trgovine, so že izdelani, in novo tehnično vseučilišče bode stalo nekoliko izven vasi ob glavni cesti, ki vodi v Prago.

Ob tej cesti bodo tudi zgradili moderno letališče za helikoptre, kajti povsem naravno je, da bode mnogo sedanjih Pražanov stanovalo v Lidicah, in se vozilo v helikoptri na delo v Prago. Imenovano letališče bode mednarodnega pomena, kajti Československa bode v bodoče srce vse osrednje Evrope in nekako središče potniških aeroplanov, ki bodo oskrbovali promet med New Yorkom, Londonom in Moskvo.

ODMERRKI

Meso in maščobe: Rdeče znamke od A8 do Z8 in A5 do K5 so veljavne za nedoločen čas. Do 29. oktobra ne bodo nanovo uveljavljene druge znamke.

Sadje in zelenjava v kantah: Modre znamke A8 do Z8 in A5 do R5 za nedoločen čas. Nove znamke ne bodo uveljavljene do 1. novembra.

Sladkor: Znamke št. 30, 31, 32 in 33 so veljavne za pet funtov sladkorja za nedoločen čas. Znamka št. 40 je veljavna za pet funtov za vključevanje do 28. februarja, 1945.

Čevlji: Letalski znamki št. 1 in 2 v knjižici št. 3 veljavni za nedoločen čas.

POTREBUJEMO ŠIVALKE

na roke in na stroje

Vprašajte pri:

BEEHLER TOY COMPANY
254 West 47th Street
NEW YORK CITY
10-26, 27, 30

RAD BI IZVEDEL

Rad bi izvedel za naslov rojaka JANEZA KLEMENČIČ, po domače POLKIN, iz Križevske vasi, fara Metlika, Jugoslavija. Ako kdo ve za njegov naslov, ali ako sam čita te vrstice se javi na: "N. G.", c. of "Glas Naroda", 216 W. 18th Street, New York 11, N. Y.
10-26 to 27

ŽENSKE

v starosti od 18 — 45 let, določeno prijazno tovarniško delo. Dobro plača, z napredkom. 5 dni na teden. Vprašajte na: 220 E. 21st Street, (7th floor), New York City.
10 — 23 to 27

NASLOV PREMENJEN
Urad United Committee of South Slavic Americans se je preselil iz 1010 Park Ave., na 465 LEXINGTON AVENUE, New York 17, N. Y.

VABILO NA VESELICO S POJEDINO

SLOVENSKI DOM NA DANUBE STREET LITTLE FALLS, N. Y.

priredi

VESELICO S POJEDINO (KOKOŠJO VEČERJO)

V SOBOTO VEČER, DNE 28. OKTOBRA, 1944

Večerjo se bo serviralo ob pol 9. uri.

PO VEČERJI SE VRŠI PLES

IGRAL BODE TUKAJŠNJI ORKESTER

Vstopnina za odrasle \$1, za otroke pa 50 centov.

Uljudno ste vabljeni vsi Slovenci iz mesta in okolice, da se nadeležite te prireditve. NA SVIDENJE V SOBOTO!

Za Odbor — Frank Masle, taj.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORN DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj se ni član tega društva, naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančno pojasnila. V nesreči se šele pozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

TEKOM 32 LETNEGA POSLOVANJA je društvo izplačalo \$11.200, smrtnine in \$18.822, bolnine in ima v blagajni z 31. decembrom, 1943 \$17.459,23.

Naloženi denar je:

- \$ 8.320,00 U. S. Savings Bonds
- \$ 5.000,00 Defense Bonds
- \$ 4.139,23 naložen v banka

Skupno: \$17.459,23

Odbor za leto 1944:

Preddesnik: MIHAEL UREK
183 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y.

Tajnik: JOSEPH POGACHNIK
580 Liberty Avenue, Williston Park, L. I.

Podpredsednik: ANDRJ IVANŠEK
355 Linden St., Bklyn, N. Y.

Blaginik: ANTHONY CVETKOVICH
882 Seneca Avenue, Brooklyn, N. Y.

Zapisnikar: I. PRED VELEPEC
7225 — 67th Place, Glendale, L. I.

II. VINKO ZALOKAR
71-09 — 69th Street, Glendale, L. I.

Nadzornik: III. JOHN YURKAS
405 Himrod Street, Brooklyn, N. Y.

Arhivar: JOSEPH POGACHNIK, 580 Liberty Ave., Williston Park, L. I.

Društvo zbiruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York City

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

- IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA
1 Domače živali Spisal Damir Felgel	17 Vojnimir ali poganstvo in krat Spisal Josip Ogrtnec	28 Magda (Igra) — Alojzij Remec
2 Kreutzerjeva sonata Spisal L. N. Tolstoj	18 Mladim srcem Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaver Meško	29 Peterčkove poslednje sanje (Igra) — Pavel Golin
3 Andrej Ternovec Spisal Ivan Albrecht	19 Študent naj bo Spisal Fr. S. Finžgar	30 Potopljeni zvon (Igra) — Gerhart Hauptmann
6 Pregarjanje indijanskih misijonarjev Spisal Josip Spillman	25 Duhovni boj (Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli	31 Revizor (Igra) — Nikolaj Vaniljevič
12 Frank Baron Treuk Po raznih virih napisal Gjurvo Panduric	26 Denar Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris	32 Spodobni ljudje (Igra) — L. Lipovan
13 Pariški slatar Poslovenil Silvester K.	Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!	33 Črne maske (Igra) — L. Andrejev
14 Pravljice in pripovedke za mladino Spisal Silvester Kofotnik	35 Praški Judek Spillmannova povest — Prevaj Josip Vole	34 Antingone (Igra) Poslovenil C. Golar
15 Sunčeki invalid Spisal Silvester Kofotnik		36 Sveti Just (Igra) — Spisal dr. F. Petronis
		38 Tončkove sanje na Miklavšev večer (Igra) — J. Erbeničnik F. Bojc
- Ker je saloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu prepričljivo omisliti več stikov, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

SVOBODA SE BLIŽA — NAROD POTREBUJE POMOČI!

Krvoločni Nemec je našim bratom in sestram v starem kraju odnesel vse, tako da nima ničesar, s čimer bi po osvobojenju mogel pričeti novo življenje.

Golih rok je in kliče: "POMAGAJTE!"

Zbirajmo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejšega pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.

V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na: 665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.

V NEW YORKU pa: WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT 282 - 9th Avenue, blizu 25th Street.

Zberite, kar morete pogrebiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

KUHARSKA KNJIGA: Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.00 STANE SEDAJ \$3.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.